

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt
Fél évre	2 „
Negyed évre	1 „

Feloldó szerkesztő: Főmunkatárs:
Fehér János. Révész Lajos.
 Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.
 A lap szellemi részét illő közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
 Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezenül minden megkezdett szaz szónál 50 krral több.
 Lapunk számára hirdetések elfogad a „Reuter Irtókörök” és a „Magy. Távir. Irtók.” hirdetés irókáj Budapest, Grassanostra 1. szám.

Kép a mai társadalomból.

A »le bon ton« a francia divattal Párisból jött hozzánk; ott azt mondják rólunk, hogy a magyarok »barbárok«; és jóllehet francia nevelődő van házukban, mégis hiányzik belőlünk a műveltség illatszere.

Műveletlen a »monsieur bon ton« előtt nyelvünk is, mert ők nem értik; műveletlenek vagyunk, mert nem tudjuk gondolatainkat oly »elegánsan« rendbeszedni és a mit el kell rejtetni, nem tudunk tömjénezni; kegyes mosolylyal nem bírjuk embertársainkat lekötelezni.

Illatszere a nyelvben, illatszere a zsebkendőben. A »chic«, a »psült«, melyet mi helytelennek tartunk, éppen nem tartoznak a »noblese oblige«-hez, de a melylyel minden francia fennen kérkedik.

Óh, hányat kábit el a »kedves chic«. Hányszor csinál leányainkból, kik egyszerű természetességüknél fogva üde életkedvvel vannak felruházva, feltudós, blasirt lényeket s a gyógyterem számára készült park-ültvényeket. Amíg »monsieur bon ton« tarlja kezében a vezénybotot, addig a mi kedves házi tündéreink valóságosan szerelmesek a párisi hálványba.

A társaságoknak ugynevezett »crém«-je, melynek nem szabad hiányozni »jó családnál«, s mely kétségtelenül azt vonja maga után, hogy »nagy házat« kell vinni, megszerezte a »francia nemzet«-nek hírét (látattuk legutóbb a »Panamána«), s mert Páris a jó izlés hazája és innen terjedt szét a »műveltség«, ez az idegen szellem honosodott meg nálunk, láthatlanul fonja fonálát a társaságokba, melyek után nagy ügyességgel gombolják fel a fonalat. A ki hibázik, az hibázik és nevétségessé válik.

A fiatal ember csupa félelemből, nehogy vétsen a »chic« ellen, miután hátát alaposan hozzávágtat az ajtóhoz s frizúrája is meghomlott, toletjtét az előszoba tükre előtt még egyszer rendbe hozza s úgy megy be a szalonba. Egy vén kasszonyt meghívtak ebédre, de üres gyomorral volt kénytelen távozni, nehogy a

világ a prózai és a köznépnél szokásos »jó élvagy«-at vesse a szemére. A »le bon ton« még azt is tanítja, hogy a finom úrnők, ha elejtik zsebkendőjüket vagy kötésüket, azt felvegyük, de egy szegény, öreg, beteges asszonynak, ki a lóvasúton ülőhelyet többé nem kaphat, fel ne keljünk, mert ez határozott merénylet a »le bon ton« ellen és még ki is nevetik az embert.

Hogy ez milyen kárára, hátrányára van a magyar társadalomnak, azt tömördek élő példa bizonyítja. Az úrhatnáság ördöge, a dicsfény sugaraiban való fürdés nemcsak az egyéni szabadságot és kényelemszeretetet, de sokszor vagyont és lelki nyugalmat lép szét. A »noble passion« a »le bon ton« egyik főkelléke, s a »ok száma, melyekkel az alantasokat győzik meg és imponálnak nekik, valóságos legió. Az a fő, hogy hibát ne ejtsünk és az illem rabzolgái egy jellel sem árulják el butaságukat, nem engedik arcukba szökni a demokratikus vér hullámai, miközben sima nyelvükről csak úgy ömlik a szóár, a válogatott hazugság, mert ez »rangjukhoz illő«. Aztán »mit is szólna a világ!« Ez a rendes felkiáltás, mely gyakran igazság, a jog hangja és mily gyakran az emberi érzelmek hű tükré.

A légköre is nyomasztó, bár a zászlót fennne lobogtatja a természetes érzék előtt, s az élet iskolájában kiképzelt finom érzéke van, mégis látszólag biztos útmutatója valamennyi szituációnak. Ép olyan, mint minden formaiság, mint a gép csavarja és igen gyakran elárulja gyámoltalanságát, ha önállón akar eligazodni. Vannak emberek, kik túlságos udvariasságból a nagyságos asszonyokat megígérik, hogy tisztelgetnek teszik; továbbá aláírják émelegyönsz udvarias levelek alá, hogy szerelő barátja vagy barátja, stb. de az utcán elkerülük egymást és hátuk mögött egymásra kigyót, békát kiáltanak. Egymást még nem ismerik jóformán, már is »jó barátok«. Mily kevés becsűl az ilyen egyének barátsága, mely telve van túlhajtott bőkökkel, olyanokkal, melyeket önkénytelenül kerget ajkukra a »le bon ton«.

A nagyvilági életnek ezen szélhámoságai azonban ne ejtsenek bennünket zavarba. Tartuk meg magyáros egyszerűségünket; adjuk meg barátságunknak fényét és zománcait a nyíltság. Ha az élet komoly perceiben barátunkon segíthetünk, adjunk neki jó tanácsot, övjük őt és csak akkor várhatunk hasonlót!

Legyünk természetesekek, szavainkban keresetlenek. Hallgassunk a szív szavára, tartuk meg udvariassági formáinkat az igazság és egyszerűség határai között; mert ez a társaság, hol magunkat jól érezzük olyan mint az üde zöld természet; nincsenek festett díszletek, színes falai, nem címazújuk fel szép frázisokkal. Ekkor, de csakis ekkor maradhat érintetlenül a »bon ton« hamis aranykelyhe.

Hazátlank.

Tradicionalis vágyta a magyarnak az ősháza keresése; ebben fáradozott valamikor Julián szerzetes, Körösi-Csoma Sándor és sokan, akiknek álmait folyvást háborgatta ama föld felkeresésének kiolthatatlan vágya, ahol hajdanában őseink táboroztak. Most Zichy Jenő gróf és társai kutajtják ezeket a nyomokat, persze modernebb felszereléssel eltávoz; nem gyalog, nem zarándok-csuhába öltözve.

Nem tehetünk semmi kifogást az ellen, hogy, a kegyeletes érzésnek és a tudvágnak engedve, a sport és a tudomány emberei eme nem egészen gyakorlatias, de mindamelllett tisztelgetéltő cél érdekében fáradoznak, de amidőn érdeklődéssel olvassuk ama közleményeket, amelyek a sejtelmek »nyomok« feltalálására vonatkoznak: nem jut-e eszünkbe, hogy miig mi az ősházat keressük, vagy legalább érdeklődünk azok kutatásai iránt, akik keresik, addig sok jó magyar új hazát keres és, mert ez meg nem találja, hazátlanul lesz az idegen földön? Pestmegye közgyűlésén csak a napokban jelentették be, hogy e megye területéről rendkívül sok földműves vándorolt ki az emult és a jelen év folyamán Amerikába, tehát — nem is említve a Dunántúlról kivándorlok nagy számát — megértük, hogy Magyarország egyik legtermékenyebb megyéjében már szintén nem képes a nép megélni s itt hagyva ősei nyughelyét, fájó szívvel, de vérmes reményekkel telve utat indul, hogy jobb hazát keresen. Ezek a boldogtalan emberek azonban sejtelmével sem bírnak

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Erdő.

Sötét erdő, mért csalogatsz?
 Szomorúság lakik benned...
 S mégis ég szívem a vágától
 Hogy újból megnézhesselek.

Valahányszor újból látalak
 Mindig szebb vagy mindig nagyobb:
 Valahányszor hozzád jövök
 Újjáleszek... boldog vagyok...

Méla csened, komolyságod
 Az én sötét természetem...
 Mint valami szép leányhoz
 Vonz tehozzád a szerelem...

Titokzatos szép fenyőd,
 Rám borulnak, védnek engem,
 S megértetik velem, mért kell
 Mindig szomorúnak lennem...

S. E.

Merengések.

Irtó: Bartha Miklós.

A magának való.

Gazdag ember volt, de mint a nép szokta mondani: magának való. Senkit sem szeretett; családalan magányban élt, mint egy redves fűzfa az útszélén.

Hazát nem látogattak vendégek; szívét nem töltötték be baráti érzelmek. Haza és szive egyaránt üres volt. Nem volt senkije.

De mégis... Emberi lény nem élhet egyedül. Kell, hogy valakit szeressünk!

Volt egy kutyája.

Ő nevelte, ő gondozta, ő tanította. Okos állat volt. Együtt lakott gazdájával; együtt jártak-keltek, együtt étkeztek, együtt aludtak. Ha ez az állat beszélni tudott volna: czimboraság fejlődik köztük. Így azonban csak a barátságán maradtak.

Az a vihar, mely végig ingott a nemzet fölött, elsöpörte a magának való vagyónát is. Szegény lett. Öreg volt, koldus vált belőle.

Kapuról kapura, ajtóról ajtóra járt alimizsnáért. Ő, ki senkit sem szeretett, most a közszeretettből él. De csak ott boldogult, a hol nem ismerték. Panasz azonban nem lehetett, mert nem mondhatta, hogy mindenki elhagyta. Hiszen senkije sem volt az emberek között. A kutya pedig nem hagyta el.

A mit a vén koldus keresett, annak fele mindig a kutya volt. Némán kísérték egymást faluról falura. Valóságos életközösségben éltek.

Egyszer ismerős faluba érték.

Az emberek felismerték a »magának való« s megtagadták az alimizsnát.

— Neked nem, de a kutyádnak adok — mondá egy régi ismerős és penészes kenyeret dobott a földre.

A kutya mohón kapott a zsákmány után.

Az éhező koldus szintén lenyult a földre, hogy egy darabot fölvegyen.

A hű kutya ezuttal éhező kutyája volt; rámorult a gazdájára és megharapta elasztott kezét.

A »magának való« úgy érezte, hogy ez a marás nem a kezén, hanem a szívéen jettett sejt. Hogy szíve is van, arra most tanította meg a faldalm.

Nehezen tudott tovább vándorogni. A falu végén összerokadt, szemek elhomályosultak, tagjai hülmi kezdtek. Meghalt.

Halála percében így szólott a kutyához:

»Igen sokat voltál az emberek között.«

1852.

Ez az esemény inkább csak sejtelmekben él, mint emlékezetben. Olyan formán hat reám, mint az a rossz szél, amelynek egy-egy részlete kidomborodik a homályból s a mely annál rémesebb, minél kevesebb az összefüggés a részek között.

317. sz.

Hirdetmény.

A nagyméltósági kereskedelemügyi magy. kir. miniszter úr 1895. évi július hó 9-én kelt 12584. számú rendeletével a Dívek—Moskóczi törvényhatósági közűt kiépítéséről illetve kiszélesítéséről 18,883 frt 07 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az 1895. évi augusztus hó 10-ik napjának d. e. 10 órájára a Turócvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebb munkálat végrehajtásának ellátására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bálnalpenzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájára a nevezett hivatalhoz annyiával inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek és szerződési minta a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Turóc-Szt.-Mártonban, 1895. évi július 22.

Turócvármegyei kir. államépítészeti hivatal:

Bánky Gyula,
hivatal-főnök.

Lóversenyek Tátra-Nagy-Lomnic-on

1895. július 28 és 30-án augusztus 1, és 4-én.

A „Magyar Lovaregylet” által rendezve, kezdjük **mindig délután 3 óra 45 perccel.**

A legkényelmesebb vonat a Budapestre éjjel 11 órakor induló rendes gyorsvonat; érkezik Nagy-Lomnicra 8 óra 18 perccel reggel (a vonatok egészen a versenyterig közlekednek), vissza 9 óra 12 perc este, érkezik Budapestre 8 óra 10 p. reggel.

Ezen felül minden futatási napon Kassáról, Eperjesről, Lőcséről, Podolinből és Szepes-Délaból az összes közbeeső állomások érintésével, de rendezési díjtétel mellett különvonatok indulnak a versenyterre és vissza, a melyeknek menetrendje az egyes időhözakban kifüggesztve lesznek. A versenyek végével külön vonatok indulnak vissza minden irányban.

Helyárak a versenyterre: I-ső hely 3 frt, II-ik hely 1 frt, III-ik hely 20 kr.

Jegyek kaphatók 1 nap a versenyek előtt: Uj-Tátrafüreden Kertész Todor bazarjában, Ó-Tátrafüreden Maurer Adolf úrnál, Késmárkon Gensersich E. kereskedő úrnál, Tátra-Lomnicra a furdőpénztárnál, Poprád-Felkán Ehn József vendéglősnél. Kassán Kissvári Sándor úr czukrárdájában és a versenynapokon Tátra-Lomnicra a versenyterren. — Restaurációk az I. és II. helyen, szintűgy totalisateurók.

Közbeeső napokon Tátra-Lomniczon galamblovészet.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítási igazgatóság pártfogása alatt* lévő

Mentor Ellátási Vállalat

* E pártfogást
DÁNIEL ERNŐ
m. kir. keresk. min. ur
Onagymélt. 4512-95. sz.
leiratában biztosította.

Budapest, kerepesi-ut 22. sz.
az ezredéves országos kiállítási látogatók számára
kibocsájt 42 frt értékben 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kr.
havi befizetés mellett

Elszállásolás: Saját új
szállítási helyeken.
Étkezés a főváros és a
kiállítási előkelőbb ét-
termeiben.

„Ellátási Könyvecskéket“
melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket, 1 kiállítási tombola-jegyet,

végül egy 2000 koronás baleset biztosítási barcát tartalmaznak. — Egy ilyen könyvecskét 2 személy is használhat, 4—4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz.

Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadnak, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak:

A Budapest-Erzsébetvárosi bank — A „Mentor” Ellátási Vállalat.

Dr. Morzsányi Károly
országgyűlési képviselő, mint t. elnök.
Hegedűs Sándor
titkár.

Ehrlich G. Gusztáv
főv. biz. tag, gyáros, mint elnök.
Takács Zsigmond
az E. m. ált. bizt. társ. közp. főfelügyelő.

Róza Lajos
igazgató.
Stadler Károly
főv. biz. tag, ház- és szálloda-tulaj.

Prospectust kívánatra ingyen és bérmentve.

Kérelem. Másfél esztendeje mult már annak, hogy a Nemzeti Iskola első száma megjelent. És ez a másfél esztendő éppen elég volt arra, hogy lapunk a tanügyi közvélemény hű képviselője legyen. Nem hirdet sem új eszméket, nem akarja felforgatni az ország nyugalmát, de azoknak az elveknél, melyeket addig csak itt-ott s mintegy öltégszerűleg hangoztattak az iskolák emberei, központja lett. És ma már a Nemzeti Iskola a magyar tanítóknak, tanároknak közkinccse. Ide jönnek eszméikkel, ide panaszaikkal, örömeikkel s keserveikkel. A Nemzeti Iskola viszi a világot elé a tanítóság és az iskola ezer baját, a Nemzeti Iskola festi a miniszterium elé a tanítóság sanyaru helyzetét, az iskola rabóságát. A Nemzeti Iskola küzd nemes hűvel, igaz lelkesedéssel a tanítóság anyagi s erkölcsi érdekeiért s mind ezeket nem kér egyebet, csak tömeges pártolást. A Nemzeti Iskola ma az iskola szellemi munkásainak a találkozó helye. Sok szép eszme pendült meg már eddig is e lap hatása alatt s ezek közül egy sem tűnt el nyomtalanul. Például csak a Földes Géza mult évi „Egységes törvénykönyvet” című cikksorozatát említjük, mint olyant, mely a tervezett népoktatási törvény-reviziónál ma is különös figyelem tárgya. Magam nevezhető-e sikernek már maga ez a száraz tény is, hogy a Nemzeti Iskola egyesítette valamennyi iskola embereit egy közös célban: az erkölcsi és anyagi érdekek harcában? És mi, midőn ezeket elmondani bátrnak vagyunk, tisztelettel kérjük a magyar tanítóságot: támogassanak nemes törekvésünkben. Mi tudjuk, látjuk, hogy a magyar tanító szegény, de még szegényebb: nyomorult lesz, ha önmagát is elhagyja. A tömörülésben van az erő. A Nemzeti Iskola kitűzte a zászlót, sorakozzék alá minden tanító. Harcolja velünk a magyar kultúra harcát és segítsük diadalra azt a zászlót, melynek győzelmé a tanítók diadala. Hozza meg a diadal érdekében minden tanító a maga áldozatát. Tisztelettel kérjük a magyar kultúra minden egyes emberét: terjesszék a lapot! Mert csak így mondhatjuk el: a mi szavunk a tanítók hatalmas szavata, amely többé senkitől sem kunyorál semmit, hanem követeli az őt is megillető jogokat! Eleget hajlongott már ez a tekintélyes testület, próbálja meg a követelést is. Mi hiszünk, hogy ezzel többre megyünk. Kiváló tisztelettel a Nemzeti Iskola szerkesztője.

Nyiltér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Henneberg-selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krtól méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban stb.) postabár és vámentesen a hazhoz szállítva és mintaköt postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** — Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Hirdetmény.

„Dobrovits László és társai” tömören hajlított fabütyörgyár részvénytársaság Turóc-Szt.-Mártonban 1895. június hó 20-án tartott rendkívüli közgyűlésében felszámolás általi feloszlását határozta el. Minek következtében ezen részvénytársaság hitelezői ezennel felhivatnak, hogy követéseiket jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt érvényesítsék.

Turóc-Szt.-Márton, 1895. július 15-én.

„Dobrovits László és társai

tömören hajlított fabütyörgyár részvénytársaság
Turóc-Szent-Mártonban
igazgatói tagjai
mint felszámolók.

Árverési hirdetmény.

„Dobrovits László és társai” tömören hajlított fabütyörgyár részvénytársaság Turóc-Szt.-Mártonban f. évi június 20-án tartott rendkívüli közgyűlésében felszámolást határozta el, ezen 1889. évben felállított teljes működésben levő és naponta 600 darab bűtor készítésre berendezett fabütyörgyár tartozékával együtt f. évi szeptember 9-én d. e. 10 órakor a gyár irodájában, Turóc-Szt.-Mártonban, a helybeli kir. közjegyző által megtartandó nyilvános árverésen fog a legtöbbet ígérőnek eladni. Az árverés feltételei a gyár irodájában Turóc-Szt.-Mártonban megtekinthetők.

Turóc Szt.-Márton, 1895. július 15-én.

„Dobrovits László és társai

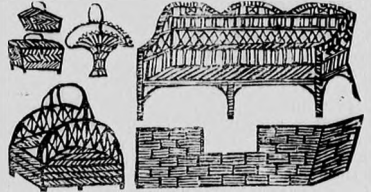
tömören hajlított fabütyörgyár részvénytársaság
Turóc-Szent-Mártonban
igazgatói tagjai
mint felszámolók.

Tinct. capsici compos.
Ezen Hőrgöny-Pain-Expeller néven is ismeretes, igazán népszerű házi szer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító bebizonyosodott. Fényes és megbízható közönséget, szűrtel tagyagatásánál stb. né. A folt összes országában nagy elterjedést és biztos hatása következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek jogát ajánljuk.

A Tinct. capsici compos.
(Hőrgöny-Pain-Expeller)
kimagasló állását a fájdalomcsillapító hatású szerek között diadalmasan megtartotta, különféle felújítás és utánzókat dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nézve, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rosszról.

Hogy értékeljen utánzókat ne kapjunk, bevásárlás alkalmával vigyázzunk, a vásárlás előtt figyelmeztető és minden áruval együtt járó nével, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 kr. árban üvegeként; Budapestben **Török József** gyógyszerésznél.
Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thür.-ban.

javítások

elfogatnának.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy
Turóc-Szt.-Mártonban,

a Rolko-féle házban (az izr. templom átellenében)

kosárfonodát

nyitottam.
Állandóan készletben vannak: kisebb-nagyobb **kézi-kosarak** minden minőségben, **gyermek-kosák** teljesen felszerelve, **uti-, papír- és fa-kosarak**, **virág-asztalok**, **karos-székek**, **amerikai hinták**, **szekerek**, **kisok**, stb., stb.

Minden a szakmámba vágó munkát a legolcsóbb árak mellett és a legjobb kivételben szállítok. — Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

Rolko Pál,
kosárfonó.

Somogyi Bernát
sörnagykereskedő
Budapest, váci-körút 1. szám
Átmeneti címec: **Kőbánya**
szállít naponta vasúttal vagy hajóval
kőbányai sört
hordókban és ládákban 50 nagy-, vagy 60 kis üvegekint jutányos árban és a legjobb minőségben.
Kívánatra árjegyzéket küldök.
Viszonteladók árkedvezményben részesülnek.